

Seinni komu teir aftur til Jerusalem. Hvussu nógvir av lærusveinum og 70 næstu fylgjum komu aftur, veit ongin at siga. Hinvegin er eyðsýnt av keldutíllarum, at tey, sum komu aftur, vóru fólk við djúpari trúgv, heilugad og djerv, við stórum alski til Jesus. Tey hildu kortini fram at liva sum

gyðingar og liva sambært lóg profetanna sum Jesus hevði sagt seg koma «ikki at oyða men at uppfylla» Matt. 5:17. Ongin av hesum fyrstu kristnu fólkum (Nazarenunum ella «Ebionitunum» t.e. «fátækafólk» sum teir eisini vóru vanvirðisliga nevndir) uppfataði læru Jesusar sum eina nýggja religion. Tey vóru heilugad jødar, sum bert skiltu seg frá øðrum jøðum við at trúgva uppá Jesus. Tey skipaðu seg ikki í ein eina serliga sekt og stovnstu ikki eina synagogu. Einkin var í Jesu boðskapi, soleiðis sum tey skiltu hann, sum gjørdi tað neyðugt at kvetta bondini við ta framhaldandi og livgevandi jättan um leiðbeining, sum Móses var komin við.

Stríðið millum gyðingar og tey kristnu byrjaði av avum teirra, sum nýttu boðskap Mósesar til sín egnu endamála og böru ótta fyrri, at ein stuðul til tey kristnu fór at hava við sær, at tey mistu tað ríkið og vald, sum tey høvdu. Munurin millum jødar og kristin bleiv størri. Í kringsetingin av Jerusalem ár 70 fóru tey kristnu úr Jerusalem, og undir Bar Coachaba uppreistrinum í 132 noktaðu tey at berjast saman við jøðunum.

Ein profetur?

Tey fyrstu kristnu spurdu ikki um upprunin hjá Jesusi, náttúru hansara og samband hansara við Gud. Alt vóru hetta spurningar, ið seinni — aftaná Paulus — fingi ovurstóran týðning, blivu sera umstríddir og kostaðu nógv mannalív.

Nazarenarnir mettu heilt einfalt, at Jesus var ein profetur, ið hevði fingið nógv undurfullar gávur frá Gudi. Einkin í orðum Jesusar ella í hendringum í lívi hansara á jørðini hevði fingið teir til at broyta hesa áskoðan. Sambært Aristides, sum var ein hin fyrsti kristni apologisturin, var tilbiðjanin hjá teimum fyrstu kristnu meira strangmonoteistisk enn hjá jøðunum. Alt hetta broyttist,

in gudfrøði er ikki gudfrøðin hjá fyrstu kristnu samkomuni, uttan paulinsk gudfrøði og tann paulinska ávirkanin ger seg líka galdandi í katolskari og protestantiskari gudfrøði. Nazarenarnir vóru seinni av kirkjuni skildir at vera trúvillingar. Seinni tíðar gudfrøðingar, eitt nú Schowps og Schonfield, siga, at kirkjan

ákærði teir fyrri at fara aftur til jødaismu, meðan teir í veruleikanum umboðaðu tann konservativa kjaran í kristindóminum, sum ikki vildi goðtaka paulinsk/hellenistisku tulkningarnar. Schonfield sigur enn, at Nazarenarnir vóru tann einasta logliga kirkjan. Tey sonnu kristnu vóru, sambært hesum, Nazarenarnir, ein forfylgd og vanvird sekt, sum doyði út í fjórðu öld eftir Krist. Tað sigst, at nekrum av Nazarenarum eydnaðist at flyggja til Norðurafrika. Kristnir gudfrøðingar eru, sum framhalda, at tá ið Islam kom til Norðurafrika, vóru avkomini hjá Nazarenarunum tey fyrstu at bliva muslimar, tí einki í teirra trúgv stríddi imóti islamisku læruni, tvørturimóti hildu tey Islam vera líka náttúrligt framhald av teirra egnu forfylgdu trúgv sum tann upprunligi kristindómurin var av mosaistiska átrúnaðinum. etj.

(Kelda: A Magazine, Aftenposten o.fl.)

tá ið Paulus kom og segði seg hava samband við Jesus, sum sjálv teir næstu lærusveinarir hjá

Jesusi, ið høvdu kent hann og livað saman við honum, ikki høvdu. Krist-

Uppreisnin

Høvuðsprestar, farisearar Pilatusi teir siga — vit minnst hesin segði: Eg uppstandi dagin triðja. Set tú tí goða vakt um har — ei lærusveinar koma nær Hann burtur til at stjála.

Og si landskjálvti mikil var tí eingil Harrans niður av Himli kom, tók stein frá har og á hann settist niður. Men útsjond Hans sum snarljos var — hans klæði lit sum fonnin bar, deyðræddir vaktmenn skulvu.

Arla hin fyrsta vikudag til grøvina teir fóru — teir siga: Hvar skal steinin fá frá grøv, tí hann var stórir. Og tá tær hugdu, varar tær við hetta vóru, steinur var frá gravarmunna veltur.

Tær fóru inn í grøvina — ein ungan mann tær sóu sita við høgru liðina — hvít, sið hans klæði vóru. Og tá tær ræddust, sigur hann, nú ottin burtur blakast kann — veit Jesus upp tit leita.

Hann risin upp er, er ei her — hygg staðið teir hann lögdu, men farið tit avstað og sig Hans lærusveinum øllum — og Pætur við ein teir er — at Hann til Galilea fer undan, teir har Hann siggja.

Men meðan tær á leiðini — har inn í staðin vóru, tá komu nakrir vaktarmenn og tíðindi øll böru. Teir við teir elstu hildu ráð at hermenn pening = mutur fá — til stuld' lærusveinum ljúgva.

Um landshövdingin frættir tað, — vit hann til sættis tala og halda tykkum sakleysar og orð um tað ei mæla. Men pengarnar teir tóku við og gjørdi eftir læruni — enn hoyrist millum jøða.

Hvørt orð vár Bibil sigur frá er satt og vert at trúgva. Hver tann, sum litur orðið á — hjá tí skal Harrin bógva. Eg takki tær Gud Harri tí Tú sendi Sonin verðöld í — av náði øll at frelsa.